

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, wat betreft de invoering van infrastructuursubsidies voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf

Principiële goedkeuring voor advies Raad van State

Bijlagen:

- het voorontwerpbesluit;
- het advies INR (het Instituut voor de Nationale Rekeningen) d.d. 8 oktober 2015;
- het advies van de Inspectie van Financiën, d.d. 30 juni 2016;
- de aanvraag begrotingsakkoord, d.d. 27 september 2016.

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Samenvatting

Dit voorontwerp van besluit beoogt de invoering van een forfaitaire subsidiëring als tegemoetkoming in de infrastructuurkosten per erkende woongelegenheden voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Dit voorontwerp is de regelgevingstechnische vertaling van de conceptnota "Financieringsmodel infrastructuur ouderenzorg" die werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 maart 2016.

De decretale basis voor deze forfaitaire subsidiëring, namelijk *het ontwerp van decreet tot wijziging van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009, wat de subsidiëring van de infrastructuur van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf betreft* werd door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 14 oktober 2016.

2. Situering

Dit voorontwerp van besluit beoogt de invoering van een forfaitaire subsidiëring als tegemoetkoming in de infrastructuurkosten per erkende woongelegenheden voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Dit voorontwerp is de regelgevingstechnische vertaling van de conceptnota "Financieringsmodel infrastructuur ouderenzorg" die werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25/03/2016. De conceptnota vloeit voort uit de resolutie (dd. 19 juni 2013) van het Vlaams Parlement betreffende de infrastructuursubsidiëring van woonzorgvoorzieningen, de beleidsnota 2014 – 2019 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de beleidsbrief 2015 – 2016 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

In de resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering het volgende:

“1° inzake infrastructuursubsidiëring, binnen de budgettaire mogelijkheden, de rechtszekerheid te garanderen van initiatiefnemers van woonzorgvoorzieningen met een al goedgekeurd zorgstrategisch plan én een uiterlijk eind 2014 ingediend technisch-financieel plan of een al goedgekeurd technisch-financieel plan;

2° het fundamentele debat over infrastructuursubsidiëring in de ouderenzorg te voeren in het kader van de bevoegdheidsoverdrachten naar aanleiding van de zesde staatshervorming en daartoe het nodige overleg te plegen met alle betrokken actoren, met dien verstande dat een vorm van infrastructuursubsidiëring van initiatiefnemers van woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra, ongeacht de rechtsvorm, gegarandeerd moet worden;

3° voor de ouderenzorg de invoering te onderzoeken van een generiek financieringsmodel voor woonzorgvoorzieningen, zonder onderscheid van rechtsvorm, op basis van voldoende simulaties en rekening houdende met de volgende principes:

a) de financiële toegankelijkheid van de ouderenzorg wordt gevrijwaard voor de gebruikers, in het bijzonder voor de financieel zwaksten;

b) de Vlaamse Gemeenschap komt tegemoet in de specifieke kosten, verbonden aan de zorg voor de gebruiker en de animatie, op grond waarvan een kwalitatieve en betaalbare zorg moet kunnen worden gegarandeerd;

c) de gebruiker komt tegemoet in de huisvestingskosten bij woonzorgcentra en centra voor kortverblijf, zij het met sociale correcties van overheidswege;

d) de overheidssubsidiëring van zowel zorgverlening en ondersteuning als infrastructuur wordt afhankelijk gemaakt van onder meer:

i. het voeren van een uniforme en transparante boekhouding;

ii. de naleving van een duidelijke begrenzing van eventueel aan derden verschuldigde vergoeding voor infrastructuur, zodat die marktconform is;

iii. de naleving van kwaliteitsstandaarden inzake zorgverlening en infrastructuur, waarbij ook rekening wordt gehouden met het welzijn van de gebruikers, gemeten door middel van een geobjectiverde bevraging van de gebruikers of hun familieleden;

iv. de controle op de dagprijs en supplementen ten laste van de gebruiker

e) publieke middelen zijn beschikbaar;

f) bij het onderzoek wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met de mogelijke impact van het te ontwikkelen nieuwe systeem op de financiële toestand van bestaande en nieuwe initiatiefnemers, zodat nieuwe initiatieven ontwikkelingskansen blijven krijgen;

4° te onderzoeken – met het oog op het realiseren van betaalbare, energiezuinige, kwaliteitsvolle, toegankelijke en innovatieve bouwprojecten – welke instantie als kenniscentrum kan functioneren en vraaggericht kan optreden in het begeleiden en ondersteunen van initiatiefnemers tijdens het bouwproces, waarbij de middelen op de meest performante manier worden aangewend en mogelijke meerkosten voor toegankelijkheid, energie en innovatie worden afgetoetst aan de werkelijke meerwaarde die ze bieden voor de gebruikers van de infrastructuur en de samenleving. Het kenniscentrum biedt in het bijzonder ondersteuning bij vragen over de eventuele toepassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten. Het kenniscentrum omvat een mix van expertise vanuit zowel de non-profitsector als de profitsector.”

De beleidsnota 2014-2019 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin vermeldde de uitwerking van een nieuw financieringssysteem dat een antwoord moet bieden op de resolutie van het

Vlaams Parlement en de gewijzigde houding van Eurostat met de consolidatie van de alternatieve financiering tot gevolg.

De beleidsbrief 2015-2016 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin stelt een forfaitair systeem voor dat wordt uitgewerkt met de sector.

De principes van het nieuw financieringsconcept werden o.m. op basis van overleg met de sector uitgewerkt.

De initiatiefnemers die niet onder punt 1° van de resolutie vallen kunnen ook in aanmerking komen voor dit forfait; er wordt dus voor infrastructuursubsidiëring geen onderscheid meer gemaakt op basis van de rechtsvorm (cf. punt 3° van de resolutie).

3. Inhoud

De infrastructuursubsidiëring voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf wordt als een forfait per erkende bewoonde woonegelegenheid toegekend naar aanleiding van een concrete infrastructuurinvestering. Het forfait dient verrekend te worden in de dagprijs en komt zo ten goede aan de gebruiker.

De gebruiker staat zelf in voor de huisvestingskosten, het forfait is een overheidstussenkomst om de kosten te helpen dragen verbonden aan het zorggerelateerd én collectief karakter van het gebouw.

Dit zijn de principes van het forfait zoals opgenomen in de conceptnota:

1. Erkenning:

Een noodzakelijke voorwaarde opdat een voorziening in aanmerking kan komen voor de forfaitaire betoelaging per woonegelegenheid, is dat de woonegelegenheden het voorwerp uitmaken van een bestaande exploitatie en dus erkend zijn of dat de woonegelegenheden gehonoreerd worden in de erkenningskalender.

2. Investeringsvereiste:

De instap in het systeem gebeurt n.a.v. een concrete investering van een zekere omvang. Het betreft alle werken waarvoor een stedenbouwkundige vergunning nodig is én waarbij het beantwoorden aan erkenningsnormen wordt beoogd én die niet onder de noemer van gewone onderhoudsinvesteringen vallen.

De traditionele herstellingswerken of onderhoudswerken die door ouderdom of slijtage ontstaan en die moeten gerekend worden tot het normale beheer van het gebouw, worden als onderhoudsinvestering bestempeld. Verouderde verwarmingstoestellen of sanitaire inrichting, schilderwerken en herstellingen aan daken moeten door een vooruitziend beheerder in de gewone exploitatie van het gebouw worden voorzien.

Voor verbouwingswerken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, wordt een uitzondering voorzien indien de woonegelegenheden na de investering aan de meest recente infrastructuurnormen voldoen.

De herbestemming van assistentiewoning of verblijfseenheden in een erkend herstelverblijf naar een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf waarvoor geen investering wordt gedaan of geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, kan in aanmerking komen voor het infrastructuurforfait wanneer aan de meest recente infrastructuurnormen is voldaan.

3. Forfait vanaf ingebruikname, voor onbepaalde duur:

Vanaf ingebruikname wordt een forfaitair bedrag uitbetaald per woonegelegenheid die het voorwerp uitmaakt van de investering. Vervolgens wordt het forfait voor onbepaalde duur uitbetaald zolang de woonegelegenheid effectief bewoond is.

Praktisch:

De ingebruikname van woonegelegenheden door een voorziening gebeurt in de praktijk vaak gespreid over het jaar.

Wat de beschikbaarheid van bezettingscijfers betreft werkt het RIZIV met een referentieperiode die loopt van 1/7/X tot 30/6/X+1.

Tegen eind oktober van elk jaar (jaar X+1) moeten de voorzieningen hun gegevens aan het RIZIV bezorgen. In maart van het daarop volgend jaar (X+2) krijgt het agentschap Zorg en Gezondheid vervolgens alle gegevens wat het aantal gefactureerde ligdagen RIZIV betreft per voorziening. Op basis daarvan kan het agentschap Zorg en Gezondheid de bezettingsgraad op erkenningsniveau berekenen (volledige capaciteit). Bettingscijfers op niveau van de individuele woongelegenheden zijn heden niet beschikbaar.

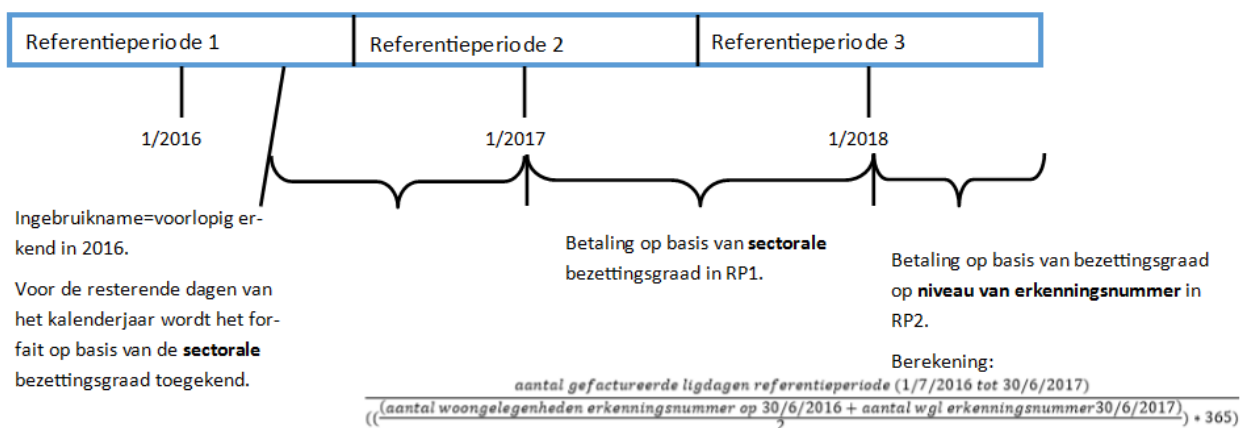
De bezettingscijfers worden als volgt toegepast.

De voorziening meldt in de aanvraag wanneer de woongelegenheden die in aanmerking komen voor het infrastructuurforfait zullen worden in gebruik genomen. Vanaf de woongelegenheden in gebruik zijn genomen (=voorlopig erkend zijn), wordt binnen de budgettaire mogelijkheden het infrastructuurforfait toegekend. In het eerste en tweede subsidiejaar wordt de sectorale bezettingsgraad gebruikt aangezien de individuele bezettingsgraad nog niet gekend is.

De berekening van de bezettingsgraad voor subsidiejaar 2018 bij voorlopige erkenning in 2016:

$$\frac{\text{aantal gefactureerde ligdagen referentieperiode (1/7/2016 tot 30/6/2017)}}{\left(\frac{\text{aantal woongelegenheden erkenningsnummer op 30/6/2016} + \text{aantal wgl erkenningsnummer 30/6/2017}}{2}\right) * 365)}$$

Onderstaande tijdslijn verduidelijkt de werkwijze:

4. Fasering:

- Fase 1: de aanvragers met een al goedgekeurd zorgstrategisch plan én een uiterlijk eind 2014 ingediend technisch-financieel plan of een al goedgekeurd technisch-financieel plan (cf. resolutie van het Vlaams Parlement) die voldoen aan de noodzakelijke voorwaarde inzake erkenning.

Vanaf ingebruikname zal het forfait uitbetaald worden binnen de budgettaire mogelijkheden. De overheid checkt na de (her)ingebruikname van de woongelegenheden of de erkenningsnormen daadwerkelijk door de investering behaald worden en aldus voor desbetreffende woongelegenheden het forfait verder toegekend kan worden. Desgevallend zal er een terugvordering dienen te gebeuren indien er voor bepaalde woongelegenheden reeds een forfait zou uitbetaald zijn en uit de inspectie blijkt dat het niet respecteren van de erkenningsnormen een niet te remediëren karakter zou hebben.

- Fase 2: de nog niet door VIPA betoelaagde woongelegenheden (zonder onderscheid van rechtsvorm, cf. resolutie) en de reeds door VIPA betoelaagde woongelegenheden (rekening houdend met het verstrijken van de periode van 25 jaar om terug in aanmerking te kunnen komen voor betoelaging van de infrastructuur).

Voor deze dossiers zal de werkwijze verlopen volgens onderstaande systematiek.

De voorziening meldt in de aanvraag wanneer de woongelegenheden die in aanmerking komen voor het infrastructuurforfait zullen worden in gebruik genomen. Vanaf de woongelegenheden in gebruik zijn genomen (=voorlopig erkend zijn), wordt binnen de budgettaire mogelijkheden het infrastructuurforfait toegekend.

De woongelegenheden waarvan de betaling van het forfait om budgettaire redenen niet start in het jaar X van ingebruikname krijgen voorrang bij de start van de betaling van het forfait in jaar X+1 op de woongelegenheden die in het jaar X+1 in gebruik worden genomen.

De overheid checkt –na de (her)ingebruikname van de woongelegenheden- of de erkenningsnormen daadwerkelijk door de investering behaald worden en aldus voor desbetreffende woongelegenheden het forfait (verder) toegekend kan worden.

(Desgevallend zal er een terugvordering dienen te gebeuren indien er voor bepaalde woongelegenheden reeds een forfait zou uitbetaald zijn en uit de inspectie blijkt dat het niet respecteren van de erkenningsnormen een niet te remediëren karakter zou hebben.)

5. Het forfait wordt betaald aan de erkende voorziening.

6. Voor de toekomst zal de financiering van infrastructurele noden in de residentiele ouderenzorg onderdeel uitmaken van de te ontwerpen persoonsvolgende financiering van deze ouderenzorg.

7. Forfait te verrekenen in de dagprijs:

De initiatiefnemers kunnen de keuze maken of zij al dan niet het infrastructuurforfait wensen aan te vragen.

Initiatiefnemers die het infrastructuurforfait aanvragen en wensen te verwerven, dienen te beantwoorden aan de generieke voor de sector bepaalde infrastructuurnormen, en ook aan de evaluatiecriteria en de begrenzings die van toepassing zijn op elke aanvraag tot prijsverhoging die onder rubriek A wordt ingediend. Dit heeft tot gevolg dat voor de voorziening die gebruik maakt van het infrastructuurforfait de prijs niet kan worden bepaald aan de hand van vrije prijszetting (namelijk via melding van een nieuw product onder een nieuw erkenningsnummer) noch aan de hand van verantwoorde prijszetting (namelijk via melding van een nieuw product onder een bestaand erkenningsnummer). Het forfait mildert op die manier de dagprijsverhoging die gepaard gaat met de realisatie van een investering (link met de controle van de dagprijzen, cf. resolutie punten 3)d ii en iv).

In de conceptnota m.b.t. het prijzenbeleid woonzorgvoorzieningen (dd. 17/7/2015) werd voorzien dat een dagprijsverhoging pas kan na verrekening van bekomen subsidies, zoals het infrastructuurforfait. Standaard in het aanvraagformulier worden de subsidies bij aanvraag in mindering gebracht (conceptnota prijzenbeleid, p.11).

Indien de subsidies pas achteraf bekomen worden, dient er achteraf nog een verrekening plaats te vinden (conceptnota prijzenbeleid, p.8):

“Indien subsidiëring werd bekomen met betrekking tot een investering die eerder aanleiding gaf tot een dagprijsverhoging, dan dient achteraf een dagprijsverlaging te worden toegepast.” Dit impliceert ook omgekeerd dat zolang het forfait niet wordt verkregen het –toekomstig- forfait niet in rekening moet worden gebracht bij het bepalen van de dagprijs.

Het is mogelijk dat in de overgangperiode naar het nieuw financieringssysteem of om budgettaire redenen het infrastructuurforfait pas in een later jaar wordt toegekend. Er zal door de overheid een planning worden opgemaakt waardoor de voorziening vooraf weet hoeveel tijd er tussen de ingebruikname en de toekenning van infrastructuurforfait zit.

In overleg en consensus met de sector worden richtlijnen bepaald voor een transparante sectorspecifieke boekhouding, met respect voor de diversiteit in juridische organisatiestatuten en hieraan gekoppelde wettelijke kaders.

8. Hoogte van het forfait:

De hoogte van het forfait wordt bepaald in voorliggend Besluit van de Vlaamse Regering dat de modaliteiten regelt en bedraagt 5 euro. Het forfait wordt aangepast aan de index naar

analogie met de andere componenten van de werkingsbetoelaging waarvan het deel uitmaakt.

Het basisprincipe is dat de gebruiker zelf instaat voor de huisvestingskost en dat de overheid tussenkomt om de kosten te helpen dragen verbonden aan het zorggerelateerd én collectief karakter van het gebouw.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

Artikel 1.

De koppeling wordt gemaakt tussen het BVR zelf en de nieuwe bijlage. Deze koppeling zorgt ervoor dat subsidies kunnen worden verleend volgens de voorwaarden bepaald in de bijlage.

Artikel 2.

In dit artikel wordt het infrastructuurforfait ook mogelijk gemaakt voor de commerciële woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Artikel 3 tot en met 6.

Wijzigingen in de bijlage voor Centra voor kortverblijf. In artikel 3, 4 en 5 wordt de huidige subsidiestroom ongewijzigd ondergebracht in een apart hoofdstuk. In artikel 6 wordt een nieuw hoofdstuk toegevoegd om de nieuwe subsidiestroom in onder te brengen.

Artikel 7.

De nieuwe subsidiestroom voor de ter beschikkingstelling en het gebruik van infrastructuur wordt toegevoegd aan de bijlage voor woonzorgcentra.

Artikel 8.

Dit artikel vereist geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het ministerieel besluit van 12 augustus 2005 houdende bijzondere bepalingen inzake prijzen voor de sector van de instellingen voor bejaardenopvang.

Artikel 9.

Wat als nieuw product wordt beschouwd wordt aangepast zodat bij de keuze voor het infrastructuurforfait een aanvraag moet worden ingediend voor deze prijsbepalingen en verhogingen (cf. principe 7).

1° Bewoners die verplicht verhuizen worden beschermd door de aanvraag prijsverhoging.

2° Dit gaat over nieuwe bewoners van woongelegenheden waarvoor een infrastructuurinvestering gebeurde onder een bestaand erkenningsnummer.

3° Ook voor nieuwe infrastructuur met een nieuw erkenningsnummer moet de dagprijs worden aangevraagd en is vrije prijszetting niet mogelijk.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Artikel 10.

Dit artikel vereist geen verdere toelichting.

Bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot wijziging van verschillende besluiten, wat betreft de invoering van infrastructuursubsidies voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf

Bijlage XVII bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers

Bijlage XVII. Subsidiëring van de infrastructuur in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Artikel 1.

Dit zijn de definities voor de begrippen die onder meer gebruikt zullen worden voor de berekening van de bezettingsgraad, nodig voor de subsidieberekening.

Artikel 2.

Op basis van het verwachte trimester van ingebruikname bij de aanvraag kan een budgettaire planning worden opgemaakt.

De minister zal een oproep lanceren voor alle projecten met een ontvankelijk technisch-financieel plan voor 31/12/2014 ingediend bij VIPA (= de 'resolutielijst') en voor alle projecten die in gebruik werden of worden genomen in 2016 en 2017. De aanvragen van projecten op de resolutielijst hebben voorrang op alle andere aanvragen en zullen behandeld worden volgens de datum van ontvankelijkheid van het technisch-financieel plan bij VIPA.

De aanvragen van de projecten met ingebruikname 2016 en 2017 zullen behandeld worden in de volgorde van de datum van ingebruikname.

Na de verwerking van de aanvragen van deze oproep zullen er systematisch oproepen voor het indienen van aanvragen voor infrastructuursubsidiëring door de minister worden gelanceerd voor de projecten die vanaf 2018 in gebruik zullen worden genomen. De minister kan hiervoor prioriteitscriteria bepalen. Deze worden mee gedeeld aan de Vlaamse Regering.

Artikel 3.

In dit artikel worden de voorwaarden gestipuleerd opdat een voorziening in aanmerking kan komen voor de infrastructuursubsidies:

1° Er moet voldaan zijn aan de voorwaarden voor de infrastructuur;

2° Het moet gaan om erkende woongelegenheden, waarvoor een aanvraag werd ingediend zoals in artikel 2 en die tijdig in het toegekende trimester worden in gebruik genomen. Er kan wegens overmacht uitstel worden bekomen op de datum van ingebruikname die door de administratie werd toegekend;

3° Enkel woongelegenheden die na 31/12/2015 in gebruik werden genomen of opnieuw in gebruik werden genomen na een verbouwing of een vervanging, kunnen in aanmerking komen voor het forfait.

4° De voorwaarde van de stedenbouwkundige vergunning zorgt voor het principe van de investeringsvereiste (cf. principe 2). Kleinere werken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is maar wel een voorafgaande vergunning komen niet in aanmerking.

5° Het forfait dient volledig te worden verrekend in de dagprijs. Het risico voor voldoende bezetting van de woongelegenheden ligt bij de initiatiefnemer. Elke bewoner krijgt de maximale subsidie volledig als korting op de factuur.

6° Hier wordt de instap geregeld voor projecten waarvoor ooit een VIPA-subsidie werd toegekend. Het principe van VIPA-subsidiëring is dat de infrastructuur 25 jaar moet gebruikt worden. Er wordt dus gekeken naar de datum van ingebruikname om dat te bepalen.

7° Dit voldoet aan principe 7, de verrekening van het forfait in de dagprijs.

In afwijking van art. 3, 4° zijn er situaties waarvoor er geen stedenbouwkundige vergunning kan worden voorgelegd die wel in aanmerking kunnen komen voor het infrastructuurforfait.

1° Verbouwingswerken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is: Voor de toepassingen van de infrastructuurnormen wordt er gekeken naar het bevel van aanvang van de werken en dit wordt gelijkgesteld met de datum van de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning.

- a. Als het bevel van aanvang van de werken wordt gegeven na 1/1/2017 dan moet voldaan worden aan de infrastructuurnormen volgens artikel 47/1 tot en met 47/4 van bijlage XII. Dit zijn de meest recente normen.
- b. Als het bevel van aanvang van de werken wordt gegeven voor 1/1/2017 dan moet voldaan worden aan de infrastructuurnormen zoals vermeld in artikel 47 of 47/1 tot en met 47/4.

2° Een herbestemming van een erkende assistentiewoning of een erkende verblijfseenheid in een centrum voor herstelverblijf naar een woonzorgcentrum of een centrum voor kortverblijf waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is.

De infrastructuur werd gebouwd voor het gebruik als een erkende assistentiewoning of erkende verblijfseenheid in een centrum voor herstelverblijf. Er was dus geen eerdere voorafgaande vergunning voor een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf. Om de infrastructuur om te vormen naar een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf moet een voorafgaande vergunning worden aangevraagd bij het Agentschap Zorg en Gezondheid. De normen die moeten worden toegepast zijn de geldende normen op de datum van het verlenen van de voorafgaande vergunning.

3° Een herbestemming van erkende assistentiewoning of erkende verblijfseenheid in een centrum voor herstelverblijf naar een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is.

Als er reeds een voorafgaande vergunning was voor een woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf en de infrastructuur werd ook zo gebouwd, maar de infrastructuur werd als erkende assistentiewoning of erkende verblijfseenheid in een centrum voor herstelverblijf gebruikt (bijvoorbeeld als tussenoplossing bij gebrek aan een goedgekeurde erkenningskalender), dan moet voldaan worden aan de geldende infrastructuurnormen op de datum van de aanvraag van de oorspronkelijke stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van de infrastructuur. Dan is het mogelijk dat er geen werken moeten worden uitgevoerd op het moment dat de herbestemming gebeurt om te voldoen aan de infrastructuurnormen.

Artikel 4.

§1. Deze paragraaf vereist geen verder toelichting.

§2.

Voor een centrum voor kortverblijf wordt geen rekening gehouden met de bezettingsgraad. Een onvolledige bezetting is eigen aan een centrum voor kortverblijf. Het is noodzakelijk dat woongelegenheden vrij worden gehouden om acute situaties op te vangen en de thuiszorg te ondersteunen. Het forfait wordt volledig aan het centrum voor kortverblijf toegekend.

§3.

Het forfait voor de woonzorgcentra wordt toegekend op basis van de bezettingsgraad. Zo wordt voldaan aan principe 3, waarbij het forfait enkel wordt betaald voor de bewoonde woongelegenheden.

In het geval dat het forfait vanaf de ingebruikname wordt toegekend wordt het forfait in het eerste en het tweede subsidiejaar berekend op basis van de sectorale bezettingsgraad van de referentieperiode die eindigde op 30/6 van het voorafgaand jaar.

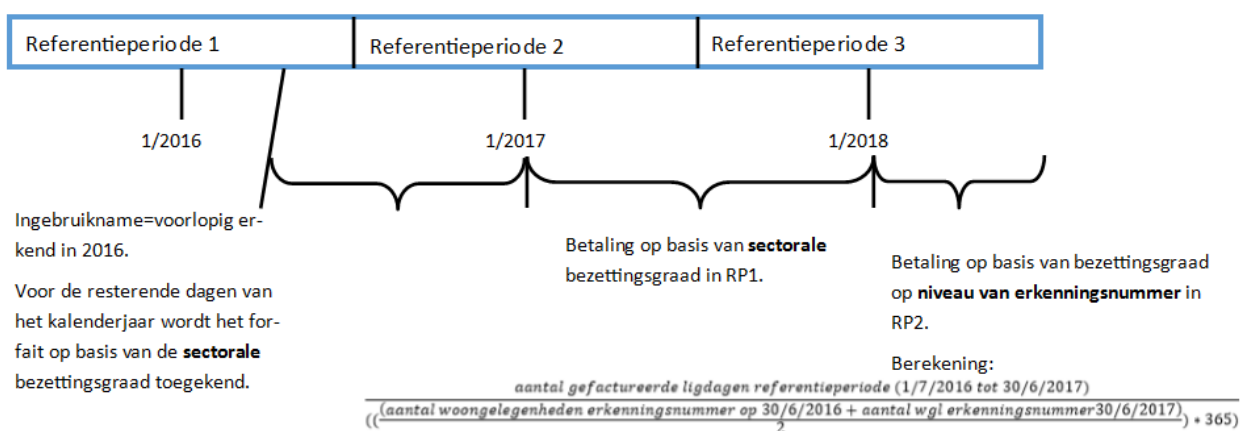
In het geval dat het forfait pas later wordt toegekend en het wel mogelijk is om de individuele bezettingsgraad op niveau van het erkenningsnummer te berekenen, wordt de individuele bezettingsgraad gebruikt. Dit geval wordt in het besluit omschreven in artikel 4, §3, 3^e lid: *"Voor woongelegenheden in een woonzorgcentrum die laatst voorlopig erkend zijn, uiterlijk met ingang van 31 december van het tweede jaar dat voorafgaat aan het subsidiejaar"*.

In de volgende subsidiejaren wordt de gemiddelde bezettingsgraad (GBG) jaarlijks bepaald op basis van de referentieperiode die eindigde op 30/06 van het jaar voordien en op niveau van het erkenningsnummer.

Aan alle woonzorgcentra waarvan de gemiddelde bezettingsgraad (GBG) boven de gemiddelde sectorale bezettingsgraad (GSBG) ligt wordt het forfait aan 100% betaald.

Als de gemiddelde bezettingsgraad lager ligt dan de GSBG, wordt de gemiddelde bezettingsgraad verhoogd met een vast percentage ziekenhuisdagen bepaald voor de volledige sector. Wanneer deze gegevens per erkenningsnummer beschikbaar zijn bij het RIZIV, zullen deze individuele gegevens over het aantal ziekenhuisdagen worden gebruikt. Wanneer de bewoner wordt opgenomen in het ziekenhuis wordt er geen RIZIV-facturatie gemaakt voor die dag. Aangezien de gefactureerde dagen de basis vormen voor de berekening van de bezettingsgraad worden die dagen dan niet meegerekend in de bezettingsgraad. Daarom wordt dit gecorrigeerd.

Het volledige systeem van bepaling van het forfait wordt verduidelijkt aan de hand van dit schema. In het voorbeeld worden de woongelegenheden voorlopig erkend in 2016.

Berekening van de individuele bezettingsgraad in het subsidiejaar n (=GBG_n):

$$\frac{\text{aantal gefactureerde ligdagen referentieperiode (1/7/n - 2 tot 30/6/n - 1)}}{((\frac{\text{aantal woongelegenheden erkenningsnummer op 30/6/n - 2} + \text{aantal wgl erkenningsnummer 30/6/n - 1}}{2}) * 365)}$$

Vervolgens wordt het GBG_n vergeleken met de gemiddelde sectorale bezettingsgraad (=GSBG_n). Ligt het GBG_n erboven, dan wordt er geen bezettingsgraad toegepast en ontvangt de initiatiefnemer het volledige subsidiebedrag.

Ligt het GBG_n eronder dan wordt er bij de gefactureerde ligdagen ook de beschikbare gegevens over het aantal ziekenhuisdagen in de referentieperiode bijgeteld. Deze GBG met correctie ziekenhuisdagen wordt dan toegepast om het infrastructuurforfait te berekenen.

In het geval dat er woongelegenheden in een woonzorgcentrum in gebruik worden genomen in 2016 en de betaling van het forfait start pas in 2018, zal de het subsidiebedrag in 2018 worden berekend aan de hand van de individuele bezettingsgraad (GBG). Er wordt dus niet eerst gewerkt met de gemiddelde bezettingsgraad omdat de gegevens nodig om de individuele bezettingsgraad te berekenen reeds gekend zijn. De berekeningswijze omschreven in artikel 4, §3, 3^e lid wordt dus direct in 2018 toegepast.

§4.

Deze paragraaf bevat de definitie van de gebruikte parameters bij de berekening van het forfait.

§5.

Deze paragraaf vereist geen verdere toelichting.

Artikel 5.

Dit artikel vereist geen verdere toelichting.

Artikel 6.

De keuze voor het infrastructuurforfait moet gemaakt worden voor de volledige voorafgaande vergunning.

Artikel 7.

Dit artikel vereist geen verdere toelichting.

Artikel 8.

Alle initiatiefnemers die kiezen voor het infrastructuurforfait moeten voldoen aan de dagprijsvoorwaarde geformuleerd in artikel 9, conform principe 7.

De woongelegenheden in gebruik genomen ten vroegste op 1/1/2016 tot uiterlijk 31/12/2017 die reeds een prijsdossier hebben gemeld of aangevraagd, kunnen hier alsnog het correcte prijsdossier aanvragen om te voldoen aan deze voorwaarde. Als blijkt dat een prijsverlaging moet worden doorgevoerd moet dit toegepast worden vanaf de datum waarop de infrastructuursubsidie wordt toegekend. In de regelgeving van prijsverhoging is er geen termijn waarbinnen die moet worden toegepast, vandaar wordt dit in de overgangsbepaling voorzien.

Artikel 9.

De betaling van het infrastructuurforfait wordt opgestart in 2018. De woongelegenheden waarvoor bij VIPA een aanvraag werd ingediend voor 31/12/2014 hebben steeds voorrang op andere woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Dit is conform principe 4.

Artikel 10.

VIPA behandelt de aanvragen voor het agentschap Zorg en Gezondheid. Vanaf 2020 wordt dit volledig overgenomen door het agentschap.

1. BUDGETTAIRE WEERSLAG EN ADVIEZEN

Hieronder wordt een inschatting m.b.t. de weerslag op de begroting toegevoegd. Het is een maximale inschatting aangezien een voorziening moet kiezen voor het infrastructuurforfait en aan de bijkomende voorwaarden voldoen. Zeker voor de projecten van fase 2 is het moeilijk in te schatten of er voor het infrastructuurforfait zal worden gekozen.

Fase 1

Fase 1 bestaat uit woongelegenheden die een ontvankelijk aanvraagdossier indienden voor 31/12/2014 (= 'resolutielijst'). Dit gaat zowel om vervanging van woongelegenheden (verbouwing of vervangingsnieuwbouw) als uitbreiding van woongelegenheden met dus een toegewezen erkenningskalender. Er zijn uiteraard ook meerdere projecten waarvan een deel van de woongelegenheden wordt vervangen en een deel uitbreiding is.

Er wordt verondersteld dat de projecten eind 2016 het bericht krijgen dat de werken kunnen worden gestart. Er zijn 55 projecten die enkel vervangingen zijn, samen ongeveer 5.932 woongelegenheden. De inschatting van de ingebruikname voor de vervangingsprojecten wordt als volgt gemaakt: 20% van de woongelegenheden worden in gebruik genomen in 2018, 40% in 2019 en 30% in 2020.

Voor de projecten met uitbreiding wordt de timing van de opname in de erkenningskalender behouden, behalve voor opnames in 2015-2017. Die worden voor 50% verplaatst naar 2018, voor 50% naar 2019.

Er zijn een zestigtal projecten waarbij het deel uitbreiding niet is opgenomen in de erkenningskalender 2015-2019. Aangezien het deel uitbreiding niet altijd het grootste deel van het project uitmaakt, wordt er rekening mee gehouden dat 60% van de woongelegenheden vervangingen zijn waarvoor het forfait kan worden aangevraagd. Dit is

een maximumraming. Het jaar van ingebruikname wordt als volgt ingeschat: 20% in 2018, 40% in 2019, 30% in 2020.

Fase 2

Fase 2 bestaat enerzijds uit woongelegenheden met een toegewezen erkenningskalender. Het groeipad vanaf 2019 voor de erkenningskalender werd ook opgenomen, namelijk jaarlijks 1.390 woongelegenheden. Anderzijds werden de woongelegenheden die vervangen worden (verbouwing of vervangingsnieuwbouw) geraamd op jaarlijks 1.800 woongelegenheden.

In het jaar waarop de woongelegenheden opgestart worden wordt de helft van het budget op jaarbasis geraamd, aangezien de ingebruiknames gespreid over het jaar gebeuren.

Raming budgettaire weerslag

€5/dag, jaarlijks bedrag

1825

fase 1

	2016	2017	2018	2019	2020
Pilootprojecten			90	90	
Precair erkenningskalender (werken gestart voor 30/4/2016)			326		
vervanging			1.186	2.373	1.780
vervanging en uitbreiding met erkenningskalender			702	946	
deel vervanging van projecten met verv én uitbreiding zonder EK			657	1.315	986
totaal aantal plaatsen per jaar			2.962	4.724	2.766
kost per jaar			5.405.431	8.620.862	5.047.622
cumulatief aantal plaatsen			2.962	7.686	10.451
geraamd budget	0	0	5.405.431	14.026.293	19.073.915

fase2

	2016	2017	2018	2019	2020
Pilootproject			90		
Precair erkenningskalender (werken gestart voor 30/4/2016)			342		
uitbreiding met erkenningskalender	2.454	568	827	1.390	1.390
vervanging	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
totaal aantal plaatsen per jaar	4.254	2.368	3.059	3.190	3.190
correctie opstartjaar			1.530	1.595	1.595
kost per jaar	7.763.550	4.321.600	2.791.338	5.702.213	5.821.750
cumulatief aantal plaatsen	4.254	6.622	8.152	11.276	14.466
geraamd budget	7.763.550	12.085.150	14.876.488	20.578.700	26.400.450

benodigd budget fase 1 + fase 2

20.281.919 34.604.993 45.474.365

De woongelegenheden van fase 1 hebben voorrang op de woongelegenheden van fase 2 om in aanmerking te komen voor het infrastructuurforfait.

Het aantal woongelegenheden in fase 1 die in aanmerking kunnen komen voor het forfait wordt geraamd op 11.373. Het bedrag op kruissnelheid voor fase 1 bedraagt dan jaarlijks €20.920.705.

Op basis van de voorziene opstappen in de erkenningskalender zoals hierboven weergegeven zijn er eind 2020 87.276 erkende woongelegenheden. Op het moment dat de voorgestelde infrastructuursubsidie wordt uitgerold naar al deze woongelegenheden is er een jaarlijkse budgettaire weerslag van €159 miljoen.

forfait op kruissnelheid	
fase 1	20.920.705
fase 2	138.357.995
80.000 wgl * 1825	159.278.700
#erkende wgl	87.276

De jaarlijkse budgettaire weerslag dient -zolang de uitbetaling door VIPA voorzien wordt- te worden opgevangen binnen de beschikbare beleids- en betaalkredieten van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden. De regelgeving die wordt voorgesteld houdt in dat geen budgettaire overschrijding kan plaatsvinden.

In het uitgavendecreet wordt jaarlijks een plafond opgenomen waartoe de te verlenen verbintenissen in het kader van deze subsidie worden begrensd. In het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 wordt dit plafond bepaald op 40 miljoen euro.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 30/06/2016 en was ongunstig. "De Inspectie van Financiën kan geen gunstig advies verlenen mits volgende bijstellingen van het ontwerp worden doorgevoerd:

- 1) De afwijkingen voorzien op de effectieve gemiddelde bezettingsgraad bij de CVK's en voor de periode van ziekenhuisopname bij de WZC's niet te weerhouden;
- 2) De invoering van een infrastructuurforfait enkel te voorzien voor de dossiers beoogd in de vermelde resolutie;
- 3) De hoogte van het forfait te herbekijken in functie van werkelijke zorggebonden (meer)kosten die anders in de dagprijs per woongelegenheden zouden worden doorgerekend;
- 4) Het gedeelte van de jaarlijkse vastleggingsmachtiging van VIPA gedurende alle nog resterende jaren van deze legislatuur te bevrozen dat overeenkomt met de jaarlijkse recurrente budgettaire kost (in constante prijzen) van het infrastructuurforfait op kruissnelheid.

1) Een centrum voor kortverblijf (CVK) biedt tijdelijk verzorging en opvang aan zorgbehoevende ouderen ter ondersteuning van de thuis- en mantelzorg. De meeste ouderen wensen bovendien zo lang mogelijk thuis te blijven. De Vlaamse Overheid wenst dan ook het thuiszorgondersteunend aanbod waaronder het centrum voor kort verblijf maximaal te stimuleren.

Een zorgbehoevende oudere kan voor maximum 60 opeenvolgende dagen en maximum 90 dagen verspreid over een kalenderjaar opgenomen worden in een centrum voor kortverblijf. De centra voor kort verblijf kennen dan ook een grote turnover en een transitoire/tijdelijke leegstand is inherent aan een centrum voor kort verblijf.

Bovendien wordt ook in de financiering van de werkingskosten uitgegaan van een niet volledige bezetting in een centrum voor kortverblijf.

In het instellingsforfait is een bijkomende financiering voorzien voor woonzorgcentra die beschikken over een centrum voor kortverblijf die als doel heeft de kostprijs van de onderbezetting van die bedden te compenseren (zie omzendbrief Riziv 2008/02 en Ministerieel Besluit van 6 november 2003 Financiering van de rest- en verzorgingstehuizen en van de rustoorden voor bejaarden, artikel 6 §1). Om in aanmerking te komen voor werkingsubsidies als centra voor kortverblijf, dient een centrum voor kortverblijf vanaf

het 4de erkenningsjaar aan te tonen dat men een gemiddelde bezettingsgraad van minstens 50% realiseert (zie bijlage XI van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers, artikel 16).

Het is dan ook niet correct noch logisch om de bepaling van het infrastructuurforfait voor een centrum voor kortverblijf wel te laten afhangen van de werkelijke bezettingsgraad.

Op een ziekenhuisdag betaalt de bewoner wel nog steeds de huisvestingskost aan het woonzorgcentrum. Het woonzorgcentrum factureert die dag niet aan het RIZIV. Opnieuw heeft het woonzorgcentrum geen invloed op het aantal ziekenhuisdagen en de bewoner moet ook blijven betalen, waardoor het niet correct zou zijn om hiermee geen rekening te houden aangezien het infrastructuurforfait net dient om de prijs die de bewoner betaalt te drukken.

Als argument haalt de Inspectie van Financiën aan: "de ziekenhuisopnames behoren normalerwijze tot de marges waarmee de WZC's rekening houden bij het berekenen van hun gemiddelde dagprijs voor de bewoners." Elk woonzorgcentrum of centrum voor kortverblijf zal moeten een aanvraag tot dagprijsbepaling indienen. Bij het bepalen van de dagprijs wordt voor het in mindering brengen van het forfait geen rekening gehouden met leegstand van ziekenhuisdagen. Het totale bedrag van het infrastructuurforfait dat in mindering moet worden gebracht van de infrastructuurkost, wordt berekend op basis van alle verblijfsdagen zonder correctie voor leegstand vanwege de ziekenhuisdagen. Het effectief ontvangen infrastructuurforfait kan daarom nooit hoger liggen dan wat ex-ante werd doorgerekend bij de dagprijsbepaling.

2) De resolutie bepaalt niet dat het infrastructuurforfait enkel voorzien moet worden voor de initiatiefnemers van woonzorgvoorzieningen met een al goedgekeurd zorgstrategisch plan én een uiterlijk eind 2014 ingediend technisch-financieel plan of een al goedgekeurd technisch-financieel plan. De in de conceptnota beschreven 2 fasen beantwoorden aan de omschrijving van punt 1° en 2° van de resolutie;

3) Om het forfait voor infrastructuur te bepalen werd effectief reeds onderzocht wat het aandeel van de bouwkost is dat specifiek gekoppeld kan worden aan de zorgfunctie en wat de meerkost is t.o.v. een gewoon residentieel gebouw met hetzelfde aantal woongelegenheden. Het zorgaandeel in de infrastructuur van een woonzorgcentrum werd bepaald door de oppervlakte op te splitsen in 3 delen: de woonfunctie, de zorgfunctie en het collectieve karakter. Enkel voor de kosten verbonden aan het zorggerelateerd en het collectief karakter van de infrastructuur wordt voorzien in een tegemoetkoming. De bouwtechnische experts hebben dit op basis van detailanalyse van dossiers becijferd en er werd ook rekening gehouden met de budgettaire marges.

4) Gelet op de gespreide inwerkingtreding van het budget op kruissnelheid is een overeenstemmende bevrozing van de vastleggingsmachtiging niet opportuun, op deze manier worden huidige investeringen bevroren in functie van toekomstige. Het is immers zo dat voorzieningen die reeds VIPA-betoelaging ontvingen pas 25 jaar later een forfait kunnen aanvragen.

In de budgettaire planning dient vanzelfsprekend wel rekening gehouden te worden met zowel het beschikbare betaal- als beleidskrediet en het gegeven dat het betaalkrediet overeenkomstig met de beschikbare vastleggingsmachtiging slechts voorzien wordt volgens een klassieke betaalkalender.

De subsidiëring is tenslotte zo uitgewerkt dat geen budgettaire overschrijding kan plaatsvinden en de voorzieningen ook correct geïnformeerd worden over het al dan niet beschikbare budget.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 27 september 2016.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het infrastructuurforfait van 5 euro per dag ligt lager dan de infrastructuursubsidies die woonzorgcentra en centra voor kortverblijf van de lokale besturen voorheen konden aanvragen. Het vorige subsidiesysteem beoogde een subsidie% ten belope van 60% van de bouwkost. Als het forfait van 5 euro per dag wordt toegekend over een periode van 25 jaar dan bedraagt de subsidie ongeveer 38% van het bouwkost.

Het infrastructuurforfait wordt bepaald op basis van het aantal woongelegenheden die voldoen aan de voorwaarden. In het systeem van de alternatieve VIPA-financiering konden ook investeringen aan enkel collectieve delen van de infrastructuur zonder investeringen in de woongelegenheden zelf in aanmerking komen voor infrastructuursubsidies.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De berekening van het forfait, de controle of aan de voorwaarden wordt voldaan en de verwerking van de prijsaanvragen die door de overgangsbepaling opnieuw moeten worden ingediend hebben een impact op de personeelsinzet.

Het werken met de ondergrens voor de toepassing van de bezettingsgraad bij de berekening van het infrastructuurforfait beperkt de personeelsinzet.

4. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Reguleringsimpactanalyse

Er werd vooreerst een oplossing gezocht voor de initiatiefnemers van woonzorgvoorzieningen met een al goedgekeurd zorgstrategisch plan én een uiterlijk eind 2014 ingediend technisch-financieel plan of een al goedgekeurd technisch-financieel plan (cfr. resolutie 1°).

Hiervoor werd een Taskforce opgericht met de stakeholders, zijnde de koepelorganisaties uit sector ouderenzorg, de financiële sector en de bouwsector.

Er werden verschillende financieringsmodellen in overweging genomen, zoals o.a. een projectsubsidie, een lagere klassieke subsidiëring, een gedifferentieerde subsidiëring of forfaitarisering.

In overleg met de sector werd gekozen voor een forfaitair financieringssysteem.

De principes van het nieuw financieringsconcept werden o.m. op basis van dat overleg met de sector uitgewerkt.

Het forfaitair systeem werd formeel aan de ESR-toets van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) onderworpen. Het advies van het INR (zie bijlage) was mede richtinggevend bij de verdere uitwerking van het concept. Het uitgewerkte financieringssysteem is in overeenstemming met het INR-advies wat impliceert dat het forfaitair systeem ESR-neutraal is.

Het nieuw financieringssysteem zal het voorwerp uitmaken van een evaluatie in de loop van 2020.

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Voor het bijgaand voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, wat betreft de invoering van infrastructuursubsidies voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf werd zoveel mogelijk gevolg gegeven aan de opmerkingen uit het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/254 van 22 juni 2016.

Bij artikel 9 van het voorontwerpbesluit merkt het Wetgevingstechnisch en taalkundig advies op dat het meer aangewezen is het ministerieel besluit van 12 augustus 2005 met een ministerieel besluit te wijzigen. Het betreft hier echter een federaal ministerieel besluit dat genomen is ter uitvoering van artikel 2 van de wet van 22 januari 1945 betreffende de economische reglementering en de prijzen. De delegatie die in dat artikel 2 aan de (federale) minister wordt verleend, moet voor de Vlaamse Gemeenschap door de Vlaamse Regering zelf worden uitgeoefend. Dit blijkt uit advies 56.844/3 van de Raad van State van 19 december 2014 bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 januari 2015 "tot wijziging van diverse bepalingen van het ministerieel besluit van 12 augustus 2005 houdende bijzondere bepalingen inzake prijzen voor de sector van de instellingen voor bejaardenopvang", dat stelt:

"Aangezien het krachtens artikel 83, §3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', de Vlaamse Regering toekomt om "[d]e bevoegdheden toegewezen aan een Minister bij wet" uit te oefenen "telkens als het om een zaak gaat die tot de bevoegdheid van deze laatste behoort" wordt het te nemen besluit terecht door de Vlaamse Regering uitgevaardigd, en niet door de Vlaamse minister bevoegd voor bijstand aan personen."

De delegatie die aan de minister wordt verleend bij artikel 3, eerste lid, 5° van de bijlage kan bezwaarlijk als te ruim worden beschouwd. Het betreft richtlijnen over de wijze waarop voorzieningen op de maandelijkse factuur moeten vermelden dat de subsidie in mindering is gebracht van de dagprijs. Het gaat dan om een detailmaatregel waarvan de regeling aan de minister kan worden toevertrouwd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten, wat betreft de invoering van infrastructuursubsidies aan woonzorgcentra en centra voor kortverblijf;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen en het gezondheidsbeleid, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin